

naši pritiskajo z vsemi mogočimi in nemogočimi sredstvi na nas, le mislimo na društvo „Südmark“; koliko hvaležnega gradiva govornikom in koliko zlatih zrn nabrali bi si lahko poslušalci. Vsak izmed zavednih slovenskih kmetov ve, da se je nam treba tem ožje, ko možno, skleniti eden drugega, da zmagnjemo in ostanemo trdni v mogočnem navalu nasprotnika; vsak naj bi torej delal na to, da se vedno bolj in bolj združujemo. Naravna naša središča so naša kmetška bralna društva, katerih zborovanj se je torej treba marljivo udeleževati. Berite Erjavčev potopis: „Na kraški zemlji.“ Tako je bilo o svojem času tudi pri nas; upajmo, da bode tudi v bodočnosti.

Iz Kostrivnice. (Spremembe.) Pod slovenskim orjakom Bočem so se v preteklem letu žalostne in vesele spremembe godile. Č. g. rajni župnik Gaspar Lesjak je v svoji zapuščini za dušni blagor svojih faranov skrbel, in je v svoji oporoki toliko denarja zapustil, da se je meseca novembra na njegove stroške ponavljanje sv. misijona obhajalo in sicer po č. g. lazaristih od sv. Jožefa. Tudi za nove zvonove k tukajšni farni cerkvi so raj. gospod 400 gld. volili. Bog njim to v večnosti obilno povrni! Žalostna fara, bivša udova je zopet oveseljena po novem č. g. župniku Valentinu Jaricu. Vrli Kostrivničanje so svojega dušnega pastirja dostojno sprejeli. Pri g. Kupniku v Podplatu — gostilničarju — so jih obč. odborniki, pod farno cerkvijo pa g. učitelji s šolsko mladežjo sprejeli. 26. januarja so bili slovesno umeščeni č. g. dekan so njim izročili kot pooblaščenec preč. knezo-škofijstva dušoskrbje te župnije. V ginljivih besedah so razlagali dolžnosti faranov do svojega dušnega pastirja in nasprotno, dolžnosti dušnega pastirja do svojih ovčic. Dal Bog, da bi se vresničile njihove besede, da bi se nobena njim izročena ovca ne pogubila. Zgorej je omenjeno, da so rajni g. župnik 400 gld. za nove zvonove darovali, prejšnji g. župnik F. Ferencak celo 500 gld. to je že nekaj. Po nekoliko požrtvovalnosti tukajšnjih faranov bi se dalo toliko denarja skupaj spraviti, da bi se veseli glas novih zvonov še to leto daleč okoli s prijaznega holmca po hribih in dolinah razlegal.

Sv. Jurij ob Ščavnici. (Vodnikov večer) tukajšnjega bralnega društva se je kaj sijajno obnesel. Pohvaliti nam ni samo odbora, kateri je tudi vrlo izpeljal, kar je obljubil, ampak tudi zavedne tukajšnje prebivalce, ter druge goste iz bližnjih krajev, kot od Male nedelje. Negove in Kapele. Zapazili smo med temi več č. g. duhovnikov, g. učiteljev, ter obilo domačih in tujih kmetov. Predsednik bralnega društva g. Jernej Košar pozdravil je došle goste s prisrčnim in dobro premišljenim govorom, omenjal vzroke, zakaj se je ustanovilo pred dvema letoma tukaj bralno društvo, da

se ljudstvo na narodni podlagi omika in olika, ter je kot glavno sredstvo našteval tukaj lepo društveno knjižnico, katera naj bi se pridno rabila, in razne časopise. Vmes šibal je pa tudi iste mlačneže, kateri kaj radi trdijo, da slovenskih pisem ne razumijo, ker se za pravilni svoj jezik ne pobrigajo. Slavnostni govor imel je č. g. Jernej Frangež, v katerem je omenil v kratkih potezah Vodnikov životopis, ter pogovoril nadalje njegove zasluge za slovenski narod kot pesnik, jezikoslovec i dr. Slednjič spominjal se je še smrti najslavnejšega rojaka sv. Jurija ob Ščavnici, namreč g. Davorina Trstenjaka, kateri je 3. svečana t. l. umrl. Iz med pesniškega dela, pri katerem so pokazali domači pevci, kaj zamorejo, imenovati nam je v prvi vrsti „Vodnikov venec“ s spremljanjem glasovirja, kateri se je moral ponavljati. Zraven tega peli so se prav pobro zbori: Kocijančičev „Venec narodnih pesni,“ Vilhar: Slavjanska i dr.; zatem četverspevi: Mrak, Večerna, Ruža u pustinji, ter samospjev „Nezakonska mati“ s spremljanjem glasovirja. Iz celega pevskega dela smo pa izprevideli, da našim pevcem volje ne manjka, zategadelj kličemo jim: vrlo naprej! Pri prosti zabavi imeli smo se dobro v pozno noč z govori, napitnicami, resnimi in šaljivimi pesnimi in čas minil nam je prehitro, da smo se morali raziti. Bodi tedaj v imenu odbora še enkrat izrečena vsem gg. obiskovalcem gostom in domačinom prisrčna zahvala, ter jih prosimo uže zanaprej, da nas blagovolijo počastiti tudi v prihodnje, zaabiti po letu, ako bo nam mogoče kako večo veselico s tombolo in če Bog da, tudi s kako glediščno igro prirediti! — c.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Načelnik kluba, v katerem so slov. drž. poslanci, grof Hohenwart, je dobil od Nj. veličanstva visoko odlikovanje: veliki križ Leopoldovega reda. To je brž pohvala za grofa pa tudi za vse poslance, ki so v njegovem klubu. — Nasipe, ki še obdajajo Dunaj, misli vlada odpraviti in je to za mesto sila imenitno, kajti zniža se s tem ob enem dac in mesto se poslej lahko še razširja. — Kakor nam, tako se dozdeva tudi večim drž. poslancem, da je učnina za srednje šole, 30—50 gld. na leto, previsoka, toda minister za uk in bogočastje se še obotavlja nje znižanju. — Na drž. obrtni šoli v Gradci prične se s 1. dnem marcija poduk za učitelje, ki želijo kedaj podučevati na kaki obrtni šoli, in trpi poduk do konca julija. — Nemški „narodnjaki“ v Gradci niso nič veseli češko-nemške sprave ter se bije njih vodja, slov. odpadnik dr. Derschata, slej. kakor prej na bojni bobenj zoper sedanje ministerstvo. — Koroški Nemci so še tudi polni „duha vojske“ in njih prerok, pl. Dumreicher zago-

tavlja, se ve, da brez potrebe, da ne bode mirú, dokler ne pade njemu kako ministerstvo, naj ljubše, če bode naučno, v naročje. Oj, oj! — Nemška duhovščina na Koroškem bojda ni prijazna slov. ljudstvu in za njih list, „Kärntner Volksblatt“, se pripravlja nova tiskarna v Št. Vidu. Doslej se tiska še v tiskarni družbe sv. Mohorja v Celovci. — Kranjska hranilnica v Ljubljani vzame za dolensko železnico delnic za 200.000 gld. Tudi drugod se mesta in trgi poprijemajo te nove železnice in je torej upanje, da se spravi toliko denarja skupaj, kolikor ga je za-njo treba. — Čez ravnatelja c. kr. gimnazije v Gorici gredó čudne pritožbe po svetu, posebno slov. pesmi možu niso nič kaj po volji. — Vsa je podoba, da se kmalu poravna razpor slov. rodoljubov na Primorji in mi želimo, da bode sprava resnična in na korist slov. ljudstvu. — V Trstu so obsodili štiri razgrajalce laške krvi v trdo ječo; zločinci so metali lani petarde po mestu iz jeze, da še Trst ni pod Italijo. — V Buzetu so zaprli uradnika c. kr. pošte, Ern. Bassa, ker je nekaj nad 1000 fl. zapravil, ne da bi imel pravice do njih. — Hrvaški sabor zboruje sedaj in možje „narodne stranke“, pa prav za prav madjaroni, so peli pok. Andrassyju hvalo v sabornu, to pa je druge poslance tako vjezilo, da so s truščem šli iz zbora. Ne, Hrvati nimajo uzroka za hvalo Andrassyja! — Ubogim Slovacom se godi huda pod madjarsko roko, tem huje, ker še cerkvene oblasti trobijo v madjarski rog. Tako prepoveduje v novem času škof v Banski Bistrici ljudstvu peti pesem sv. Cirila in Metoda in cesarsko pesem dovoljuje le v madjarskem jeziku. — Naj Kol. Tisza vsame slovo iz ogerškega ministerstva, to želi skrajna madjarska stranka, toda mož se brani in za-njim stoji večina drž. poslancev. Ni še torej blizu ura slová.

Vunanje države. Sv. Oče v Rimu so se lastnoročno zahvalili nemškemu cesarju za novo postavo, vsled katere katol. bogoslovcem ni treba pod orožje. — V italijanskem drž. zboru je nekaj mož hudih na ministra Crispija za voljo tega, da ne trpi iredentskih društev, torej tacih, ki ščujejo zoper našo državo. Nam se dozdeva da mož ne zasluži preveč njih jeze, saj še je dovolj društev v Italiji, ki so čisto enaka — iredentovskim. — Kolikor se sodi, izpusti francoska vlada k malu princa Orleanskega iz ječe, doslej pa si še tega prav ne upa. Ta nesrečni princ, ko dela ljubi republiko toliko neprilike! — Anglija si je nakopala jezo večih držav v Evropi pa tudi v Ameriki, ker si lasti nekatere otoke, ki so bili doslej v oblasti Luzitanske države. No, ni dvoma, da se bode izkopala, toda težko, če brez vsake škode. — Po vsej Nemčiji so imeli v zadnjem tednu volitve za drž. zbor in te so po-

kazale, da je ondi veliko siromakov ali kakor jih imenuje svet, socijalistov. Največ sreče je imela pri teh volitvah katoliška stranka ali centrum. — Ruska vlada tirja od Bolgarov vojno odškodnino in ti so ji jo hitro izplačali, ker mislijo, da je Rusija sedaj zadovoljna z vlado, kakor jo imajo ter ni več zoper kneza. To je pač predobra sodba! — Mati srbskega kralja, Natalija biva sedaj v Belemgradu in ljudstvo je je sila veselo, nihče pa ne misli več na nje moža, Milana. — Turški sultan, Abdul Hamid je podelil veliko odlikovanje črnogorskemu ministru Vukoviću. Iz tega se sodi, da je sultanu veliko za to, naj sta si Turčija in Črna gora prijazni. — Na otoku Kreta skuša turški poveljnik pomiriti kršč. ljudstvo ali težko, če se mu to posreči, kajti turški jarem jim leži težko na ramenih. — Unkraj morja, v Braziliji, upa veliko število nemških delalcev, največ iz Pomorja, najti svojo srečo. Ljudje so tako gotovi svoje ondašnje sreče, da jih niti vlada ne more pregovoriti, naj ostanejo doma.

Za poduk in kratek čas.

Zakaj ljudje kadijo.

Bogat gospod je sedel po obedu v svojem naslanjaču in iz svoje pipe goste oblake dima spuščal v zrak; pri tem pa je premišljeval, zakaj prav za prav ljudje kadijo. Ker si tega vprašanja ni znal odgovoriti, sklenil je tako dolgo popraševati, da bo vedel pravi vzrok, zakaj ljudje kadijo.

Najprej je vprašal svojega najljubšega prijatelja, ki je tudi jako mnogo kadil, zakaj da on kadi. Ljubi moj, odgovori mu prijatelj, saj ni nič boljšega, kakor sam veš, nego po obedu si smodko zapaliti, „da se prebavljanje pospešuje“.

„Tako, ta tedaj kadi zavoljo boljšega prebavljenja“, misli si bogat gospod, dasiravno on pri sebi o tem ni bil prepričan, ker ga je čisto v želodecu tiščalo, dasiravno je mnogo kadil.

Domú gredé videl je pri potu starega moža, ki je iz kratke pipe kadil in na starih lajnah godel. Podarivši mu milodar vpraša gospod starčka, zakaj da kadi. „Ljubi gospod, jaz še danes nisem nič jedel, in da bi „manj glada čutil“, zato kadim“. Temu odgovoru se je gospod začudil, ker je v očitnem nasprotju z odgovorom njegovega prijatelja, ki je kadil, da bi bolj prebavljaval ter spet prej lačen postal, ta pa, da ne bi lačen bil.

Drugi dan je gospod odpotoval ter pozno zvečer prišel v gostilno, kder je hotel prenočiti. Služabnik, ki je goste sprejemal, je po hodniku sem ter tje hodil in smodko pušil, a ko pride bogati gospod, jo takoj skrije, pa pre-